

Koliko zemlje naj gospodar privošči setvi žita, koliko pa živinski klaji?

Prva reč umnega kmetovanja je prava razmera me žitom in klajo, ali z drugimi besedami: umen gospodar seje žita le toliko, da gospodarstvo njegovo ne trpi škode zavoljo premalo klaje. Ta škoda ni le škoda za letos ali drugo leto, ampak pozná se čedalje bolj prihodnja leta, ker žito izmolze zemljo, da je leto za letom pridelka manj. Zemlja je res dobra mati; al če boš leto za letom jej v setvi žita najboljšo moč izpival, hirala ti bo, če jo tudi gnojiš, ker tisti drobci, ki se iz njega napravljajo v zemlji za živež žitni, se ne delajo tako hitro kakor ti misliš.

Treba je tedaj, da se na ravno tisti njivi ne prideluje zmirom leto za letom žito, ampak da se po umnem redu menja žito s klajo. To je dobrota za zemljo, pa tudi za to, da si prideluje gospodar več klaje za živino.

Prava razmera med žitom in klajo je po potrjenih skušnjah ta, da se tretji del navadnega polja za klajo odloči, to je, če ima, postavimo, gospodar 12 oralov (jobov) polja, mora 4 orale odločiti za deteljo, peso ali kako drugo živinsko klajo. Ako ima gospodar zraven teh 4 oralov živinske klaje še senošet ali travnikov, toliko bolje je; vendar je skor gotovo, da s samo mrvo in slamo, ako ne prideluje tudi druge živinske klaje, bo komaj izhajal, da bi mogel živino skoz in skoz le v hlevu brez paše rediti. Po „gmajnah“ živino na pašo goniti poleti ne kaže modrega gospodarja; naj le dobro pomisli, kako malo živeža dobiva živina na gmajni, koliko pa potrosi gnoja po potih, ki mu je za polje tako krvavo potreben. Na višo stopinjo poljedelstva se bojo naše kmetije le tedaj povzdignile, ako gospodar na dva orale celega svojega zemljišča more rediti eno govedo. Kakor sedaj kmetujemo, ne moremo reči, da s 5 orali zemlje to dosežemo. Tudi tam, kjer so gospodarji visoko stopinjo v živinoreji dosegli, kakor v Holandiji, Holstajnu itd., imajo kmetje, kakor pri nas, svoje kmetijske pregovore. En tak pregovor vam hočem povedati na priliko: „Živina več potrebuje skrbí in opazbe kakor otrok, ker otrok ima jezik in lahko pové, kaj mu je in kaj hoče; živina pa nič ne more povedati.“ Čeravno je tak pregovor dosti prenapet in lahko se reče, nečlovešk, vendar to nam kaže, kako ondi skrbijo gospodarji za svojo živino, katera jih redí. Drug pregovor je: „Najprej moramo skrbeti za deteljo, mrvo itd., da živina klaje dobi, potem še le moramo skrbeti za svoj živež.“

Prijatelj! povej mi odkritosrčno, če znaš dobro računati; ali imaš res kaj več dobička od tega, ako seješ žito in ga v jeseni prodaš par mernikov, pa si ga na spomlad za seme moraš morebiti dražje spet kupiti, namesto da bi si bil izredil kravo ali vola in ga prodal? Reci, kaj je boljše? Če si za prodano živinče več denarja skupil, si boš zmirom lahko žita kupil, — ali si pa moreš za prodano žito kravo ali vola kupiti? Menda ne. Vsaj iz Ogerskega in celó iz Rusije in Amerike dobaja dandanes toliko žita v naše dežele, da nam ni skrbí, kje bi ga dobili.

Namen teh vrstic je zato ta, spodbosti naše kmete k premišljevanju: ali jim ne kaže, da bi opustili staro kopito in po pravi razmeri pridelovali na njivah žita in klaje. Ako imamo več klaje, moremo več živine rediti, in živina se zmirom lahko v denar spravi; od druge strani pa umno vrstimo na polji klajo z žitom, in tako damo njivam nekoliko počitka, da jih ne izpiva v eno mero le žito. Naše njive bojo postale potem rodovitnije. Ako po takem iz nadveletnega obdelovanja polj prestopimo na triletno, bo to na-

šemu kmetijstvu dobro djalo in ta korak gotovo ne bo prevelik, ako se ozremo v druge dežele, kjer je nasedemletno in naosemletno obdelovanje navadno. Če le storimo ta mali korak, bomo sčasoma mi ali naši nasledniki storili dve in tri stopinje dalje, in prav bo za našo deželo. Verjemite mi! J. F. S.

Oklic Kranjskim konjerejcem.

Kdor gospodarjev hoče svojega žebca spuščati za plačilo, mora zato dovoljenje (licenco) od dotične komisije dobiti.

Komisija, katera bo take žebce preiskavala, bo:

▼ Radoljici 21. dne tega meseca,

▼ Kranji 22. dne tega meseca,

▼ Kamniku 24. dne tega meseca,

▼ Ljubljani 26. dne tega meseca (na spodnjih Poljanah v živinozdravnišnici.)

Če komisija najde posebno lepih žebcev težkega Pincgavskega plemena, bode dva za državne namene kupila.

Kdor tedaj ima žebca za pleme pripravnega, naj ne zamudi ga komisiji pripeljati na ogled, da dobí licenco ali, če je posebno lep, ga prodá za dober denar.

Politične stvari.

Počitnice državnega zbora.

O božiči so šli poslanci na počitnice, ki bodo trajale še nekoliko dni.

Neposredno, to je, ne po deželnih zborih v državni zbor — kakor deželne ustave velevalo — voljeni poslanci obhajajo po takem letos brez prenehanja sesije že 5 božičnih praznikov.

Ako se vprašajo poslanci ustavoverne stranke, kako so spolnovali obljube, katere so delali leta 1873. svojim volilcem, jim je odgovor na to vprašanje moral zelo kaliti božično veselje.

Sedanji državni zbor bi bil imel mnogo na novo stvarjati, mnogo na novo oživljati. V prestolnem govoru se mu je pokazal pot, po katerem bi imel hoditi. „Povzdigniti gospodarsko blagostanje, pospeševati trgovstvo in obrtstvo“ — to se je najbolj povdarjalo v prestolnem govoru. Vlada, ki je sama osnovala prestolni govor, je nastopila svojo službo pod posebno ugodnimi izgledi. Bil je takrat prišel Avstriji čas italijanskega bahaštva Kalijostrovega, čas, ko se novci kujejo sami po sebi, in morebiti se je našim ministrom že sanjalo o onih dnevih, ko ob praznicah vsak kmet ima v loncu kokoš, in vsak borzijanec fazana.

Kako grozno so takrat obrekovali Hohenwarta! „Ta kavalir v kuti — so pisarili ustavaški časniki — saj ni razumel razmer novega časa!“ Teško je bilo pri njem izkoledovati dovoljenja za ustanovitev različnih švindelnih bank in železnic, in kar se celó tiče ordnov, ni se dalo dobiti od njega ničesar. Ministerstvo Lasser-Auerspergovo je bilo bolj postrežno. Kedar je nastopilo vlado, si je stavilo nalog, slehernega dne dati dovoljenje za ustanovitev kakih dveh bank. Ker ob ponedeljkih „Wiener Zeitung“ ne izhaja, prinašala je ob torkih po štiri take koncesije. Ako se vzame v poštev, da je sedanja vlada že poldrugo leto opravljala svojo službo, ko je prišel „veliki krah“, se razvidi, da se je dalo v tem času blizo 1100 koncesij za ustanovitev delniških društev. Ako se, na priliko, računa, da ima vsako tako društvo delniški (akcijni) kapital treh milijonov goldinarjev, znaša to pomnoženje národnega imetka za 3300 milijonov gold. avst. vr. Nu, in pri vsem tem